

WYDARZENIE SPECJALNE

Muzyka Alternatywna. Spekulatywne historie muzyki

8 listopada – 1 grudnia

Galeria Okno na Kulturę
ul. Krakowskie Przedmieście 17

Wystawa *Muzyka Alternatywna* prezentuje spekulatywne, alt-historyczne scenariusze rozwoju muzyki, stojące w kontrze do hierarchicznej wizji kulturowego postępu, w którym obecne konwencje muzyczne uznajemy – parafrazując Leibniza – za „najlepszą z możliwych muzyk”. Zwiedzających zabierzemy w podróż rozpoczynającą się w neandertalskich jaskiniach, biegnąc dalej przez inkaskie płaskowyże aż po bliższy nam barok, skłaniając ku refleksji nie tylko nad historią, lecz także nad przyszłymi kierunkami rozwoju kultury muzycznej.

Wystawa

*Muzyka Alternatywna.
Spekulatywne historie muzyki*

Kuratorzy wystawy:

Grupa panGenerator:

Jakub Koźniewski

Krzysztof Cybulski

Krzysztof Goliński

Koordynator:

Marcin Kuropatwa

Wydarzenie specjalne *Muzyka Alternatywna. Spekulatywne historie muzyki*

Wystawa *Muzyka Alternatywna* stawia pytania dotyczące historii muzyki i możliwych, alternatywnych scenariuszy jej rozwoju.

Projektując wystawę, przyjęliśmy ewolucyjny paradygmat rozwoju muzyki, postulując, że obecne konwencje muzyczne są *de facto* w znacznym stopniu wynikiem akumulacji losowych zdarzeń, a nie efektem teleologicznego czy finalistycznego wręcz procesu w sposób nieunikniony prowadzącego ku obecnie przyjętym formom. Konkluzja ta stoi w sprzeczności z nadal dość powszechną, hierarchiczną narracją, w której wcześniejsze formy muzyczne uznawane są za prymitywniejsze lub gorsze, a dzisiejsze – za ostatni szczebel drabiny rozwoju. Narracja ta jest często oparta na europocentrycznych i postkolonialnych założeniach, które przypisują zachodniej kulturze dominującą rolę w historii ludzkości.

Wystawa podejmuje próbę przełamania tych schematów, proponując eksperyment myślowy, w którym cofamy się do wcześniejszych epok, a nawet czasów prehistorycznych, aby wyobrazić sobie alternatywne ścieżki rozwoju muzyki oraz instrumentów. W ramach tej spekulatywnej podróży przedstawione są trzy hipotetyczne scenariusze, manifestowane przez trzy fikcyjne instrumenty.

Craniovox to próba wyobrażenia sobie, jak wyglądałaby muzyka, gdyby Neandertalczycy nie wyginęli, a ich kultura rozwijała się niezależnie. Neandertalczycy, choć anatomicznie zbliżeni do *homo sapiens*, mieli ograniczone możliwości wokalne. W tym alternatywnym scenariuszu zakładamy, że stworzyli oni urządzenie o nazwie *craniovox* („czaszkofon”), które pomagało im amplifikować i modulować dźwięk. Wykorzystując zwierzęce czaszki, mogli tworzyć własne, prymitywne instrumenty muzyczne, które nie tylko wspomagały komunikację, lecz także służyły jako narzędzie ekspresji emocji i tworzenia muzyki. Co by było, gdyby ich kultura przetrwała i rozwijała się równoległe z kulturą *homo sapiens*? Jakie byłyby różnice w muzyce tworzonej przez dwie odmienne psychofizycznie grupy ludzkie?

Viola voltara to drugi spekulatywny scenariusz, który przenosi nas do epoki baroku, ale z kluczową zmianą w historii. Wyobraźmy sobie, że odkrycie elektromagnetyzmu i rozwój elektronicznej amplifikacji dźwięku miały miejsce wcześniej, co pozwoliło na elektryfikację instrumentów smyczkowych, takich jak *viola da gamba*. Zamiast podążać ścieżką rozwoju gitary elektrycznej, lutnicy barokowi mogliby wprowadzić elektryczne wersje swoich instrumentów, zachowując jednak charakterystyczne dla tamtej epoki ornamenty i estetykę. Elektryczna *viola da gamba*, wyposażona w sześć strun i przetworniki elektromagnetyczne, stałaby się instrumentem solowym, zyskując popularność wśród młodych słuchaczy. W tym alternatywnym świecie gitara elektryczna nigdy nie zyskałaby szerokiej popularności, a *viola da gamba* stałaby się dominującym instrumentem w muzyce popularnej.

Quiputron to trzecia wizja, która przenosi nas do Ameryki Południowej. Jak mogłaby wyglądać historia muzyki, gdyby cywilizacje Inków i Azteków nie zostały skolonizowane przez Europejczyków? Jak rozwijałaby się technologia i kultura muzyczna w świecie, w którym *quipu* – system zapisu informacji oparty na węzłach – ewoluowałby w zaawansowane medium komunikacji i tworzenia dźwięku? W tym alternatywnym świecie *quiputron* to oparte na zaplataniu węzłów futurystyczne urządzenie muzyczne z lat 80. XX wieku, pełniące funkcję muzycznego sequencera. To instrument zakorzeniony w starożytnej kulturze Inków, który reprezentuje alternatywną wersję historii muzyki, gdzie Machu Picchu przetrwałoby do czasów współczesnych i stało się centrum progresywnej muzyki rozrywkowej.

Wystawa prowokuje do zastanowienia się nad przypadkowością i różnorodnością możliwych dróg rozwoju muzyki oraz instrumentów. Każdy z przedstawionych scenariuszy jest próbą wyobrażenia sobie, jak różnorodne mogłyby być formy muzyki, gdyby niektóre kluczowe wydarzenia historyczne potoczyły się inaczej. Tym samym wystawa nie tylko poszerza nasze rozumienie historii muzyki, lecz także otwiera przestrzeń do dyskusji na temat potencjalnych przyszłych kierunków rozwoju kultury muzycznej.

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

4.11.–1.12. — Wydarzenie specjalne. *Muzyka Alternatywna. Spekulatywne historie muzyki*

panGenerator

PanGenerator to kolektyw sztuki i designu nowych mediów z siedzibą w Warszawie, założony przez Piotra Barszczewskiego (byłego członka), Krzysztofa Cybulskiego, Krzysztofa Golińskiego i Jakuba Koźniewskiego. Od 2010 roku grupa tworzy unikatowe projekty, eksplorujące nowe środki ekspresji twórczej i interakcji z publicznością. Ich prace charakteryzują się łączeniem ulotnego świata cyfrowego ze światem

fizycznym. PanGenerator miesza bity i atomy, aby tworzyć angażujące publiczność, dynamiczne i namacalne doświadczenia w opozycji do typowo statycznych, hermetycznych i niedostępnych konwencji powszechnych w tradycyjnej, głównej praktyce „sztuki nowoczesnej”. Prace kolektywu panGenerator były prezentowane w licznych galeriach sztuki i designu oraz na festiwalach i wystawach,

takich jak: Ars Electronica, ZKM Karlsruhe, Dutch Design Week, Milan Design Week, DMY, Athens Digital Art Festival, LPM, Łódź Design, Pause Fest Melbourne, Node Festival, Design Museum Holon, Print Screen Festival, nuit numérique, WRO Media Art Biennale, SXSW, Warszawska Jesień, Festiwal Przemiany, Europejski Kongres Kultury, festiwal Art+bits, patchlab, galeria Kordegarda i wiele innych.

